

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **S. P. so sídlom v B., P.**, proti povinnému **J. J. N. E., D., IČO X.**, o **vymoženie 128,10 €**, vedenej na Okresnom súde Veľký Krtíš pod sp. zn. 5 Er 2078/2008, o odvolaní povinného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 26. júna 2009, sp. zn. 17 NcC 26/2009 a o dovolaní povinného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 16. decembra 2009, sp. zn. 15 CoE 154/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 16. decembra 2009 sp. zn. 15 CoE 154/2009 **o d m i e t a .**

Konanie o dovolaní povinného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 26. júna 2009, sp. zn. 17 NcC 26/2009 **z a s t a v u j e .**

Oprávnenému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 26. júna 2009, č.k. 17 NcC 26/2009-35 rozhodol, že sudcovia Okresného súdu Veľký Krtíš, JUDr. S. C., JUDr. E. P., JUDr. M. K., JUDr. M. V., JUDr. D. K. sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Okresnom súde Veľký Krtíš pod sp. zn. 5 Er 2078/2008. Sudcovia Okresného súdu Veľký Krtíš, Mgr. M. V. a Mgr. E. S. nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Okresnom súde Veľký Krtíš pod sp. zn. 5 Er 2078/2008. Rozhodol tak vzhľadom na dôvody, ktoré sudcovia uviedli vo svojich písomných vyjadreniach, týkajúcich sa zaujatosti voči osobe povinného. Na ich základe dospel súd k záveru, že sudcovia, ktorých

vo výroku označil ako tých, ktorí sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vo veci, spĺňajú zákonné podmienky v zmysle ustanovenia § 14 ods. 1 O.s.p. pre ich vylúčenie z prejednávania a rozhodovania vo veci. Opačne, u sudcov Mgr. M. V. a Mgr. E. S. mal za to, že neexistuje žiaden objektívny dôvod so zreteľom na ktorý by mohli vzniknúť pochybnosti o tom, že títo sudcovia budú voči účastníkom konania postupovať nezaujato a neutrálne.

Uvedené uznesenie krajského súdu napadol povinný **opravným prostriedkom označeným ako „dovolanie“** v ktorom namietal, že bolo vydané v rozpore so zákonom a jeho vydaním došlo k porušeniu základných ľudských práv podľa Ústavy Slovenskej republiky, a to konkrétne čl. 12 ods. 1, 2 a 4 ; čl. 13 ods. 1 a 4; čl. 19 ods. 1 a 2; čl. 20 ods. 1 a 2; čl. 26 ods. 1; čl. 39 ods. 2; čl. 46; čl. 47 ods. 2; čl. 48 ods. 2 a čl. 144 ods. 1 Ústavy SR. Vyslovil v ňom názor, že vo veci konajú sudcovia, ktorí sú zaujatí voči jeho osobe a zároveň požiadal o ustanovenie zástupcu z radov advokátov.

Okresný súd Veľký Krtíš uznesením zo 14. októbra 2009, č.k. 5 Er 2078/2008-43 nevyhovel žiadosti povinného o ustanovenie zástupcu z radov advokátov z dôvodu, že u povinného nie sú dané podmienky pre oslobodenie od súdnych poplatkov, pretože ide o zjavne bezúspešné uplatňovanie práva.

Na odvolanie povinného Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením zo 16. decembra 2009 sp. zn. 15 CoE 154/2009 napadnuté uznesenie potvrdil s poukazom na správnosť záverov súdu prvého stupňa, že v prípade povinného nie sú splnené predpoklady pre jeho oslobodenie od súdnych poplatkov.

Uvedené uznesenie odvolacieho súdu napadol povinný **(druhým) dovolaním**. Opätovne v ňom namietal porušenie svojich ústavných práv. Z obsahu dovolania je zrejmé, že povinný namietal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom.

Oprávnený sa k dovolaniam nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolania podal účastník konania, skúmal, či sú splnené procesné predpoklady pre to, aby bolo možné preskúmať napadnuté rozhodnutia z hľadiska ich vecnej správnosti.

1. So zreteľom na potrebu vyriešiť najprv otázku splnenia osobitnej podmienky dovolacieho konania (povinného zastúpenia dovolateľa bez právnického vzdelania v zmysle § 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal dovolací súd najskôr, či je procesne prípustné **druhé dovolanie** povinného.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, len pokiaľ to zákon pripúšťa. V prejednávanvej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Podľa § 239 ods. 1 O.s.p. dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska; dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/. Dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 O.s.p.). Keďže napadnuté je také uznesenie odvolacieho súdu, ktoré nevykazuje znaky uznesení uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., nemožno prípustnosť proti nemu smerujúceho dovolania vyvodiť z týchto ustanovení.

S prihliadnutím na zákonnú povinnosť vyplývajúcu z § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., a tiež so zreteľom na námietku dovolateľa sa dovolací súd zaoberal aj tým, či v konaní nedošlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú taxatívne vymenované v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (aj uzneseniu), pokiaľ a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska posúdenia existencie

niektorej z uvedených procesných väd ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je významné tvrdenie účastníka o tom, že v konaní došlo k vade v zmysle § 237 O.s.p., ale len zistenie, že konanie je skutočne postihnuté takouto vadou.

Povinný netvrdil, že by konanie v danej veci bolo postihnuté vadou konania uvedenou v ustanovení § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p.; existencia takej vady v dovolacom konaní ani nevyšla najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

Pokiaľ dovolateľ tvrdí, že odvolací súd dospel k nesprávnemu právnomu záveru o nesplnení podmienok pre ustanovenie zástupcu z radov advokátov pre dovolacie konanie, dovolací súd poznamenáva, že rozhodnutím o neustanovení zástupcu z radov advokátov povinnému v dovolacom konaní, nebola povinnému odňatá možnosť pred súdom konať. Tento záver opodstatňuje predovšetkým skutočnosť, že Občiansky súdny poriadok dáva odňatie možnosti pred súdom konať výslovne do súvislosti s faktickým procesným postupom súdu, nie s jeho právnym posúdením určitej otázky (vrátane otázky splnenia podmienok pre oslobodenie od súdneho poplatku a podmienok pre ustanovenie zástupcu účastníkovi konania súdom). Pokiaľ by sa aj prípadne súd pri rozhodovaní (posudzovaní tejto otázky) dopustil omylu v aplikácii práva, mal by jeho postup za následok (len) nesprávne rozhodnutie, nie však procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Vzhľadom na vyššie uvedené a tiež s prihliadnutím na skutočnosť, že zo spisu nevyplýva, že by súdy dovolateľovi neustanovili zástupcu pre dovolacie konanie z radov advokátov, hoci by pre to boli dané procesné predpoklady, dospel dovolací súd k záveru, že postup súdov bol v súlade so zákonom a nemal za následok znemožnenie realizácie procesných práv povinného. Keďže procesná prípustnosť (v poradí druhého) dovolania povinného nevyplýva ani z § 239 ani z § 237 O.s.p., dovolací súd odmietol tento mimoriadny opravný prostriedok dovolateľa ako smerujúci proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné (§ 243b ods. 5 O.s.p. a § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

2. Povinný podal na okresný súd „dovolanie tiež proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 26. júna 2009 č.k. 17 NcC 26/2009-35“ **(v poradí prvé dovolanie).**

V zmysle § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p. musí byť dovolateľ v dovolacom konaní zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám, alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý za neho koná. Citované zákonné ustanovenie vyžaduje, aby bol dovolateľ vzhľadom k zvýšenej odbornej náročnosti dovolacieho konania zastúpený profesijným advokátom.

Napriek tomu, že dovolateľ, ktorý nemá právnické vzdelanie a ako dovolateľ takéhoto zástupcu potrebuje, a že ide o zákonnú podmienku dovolacieho konania, ktorej nesplnenie bráni prejednaniu veci, jeho žiadosti na ustanovenie zástupcu z radov advokátov podľa ustanovenia § 30 O.s.p. vyhovené nebolo (nesplňa zákonné predpoklady pre oslobodenie od súdnych poplatkov podľa § 138 ods. 1 O.s.p. a taktiež v konaní nepreukázal, tak ako uvádzajú sudy nižších stupňov, že by sa exekúcia voči nemu viedla neoprávnene. Ide teda z jeho strany o zrejme bezúspešné uplatnenie a bránenie práva).

So zreteľom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) konanie o dovolaní zastavil (§ 243c O.s.p. v spojení s § 241 ods. 1 O.s.p. a § 104 ods. 2 O.s.p.). Aplikujúc uvedené zákonné ustanovenia preto dovolací súd konanie o dovolaní povinného zastavil bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

Dovolací súd ďalej poukazuje aj na tú skutočnosť, že občianske súdne konanie je dvoj-inštančné. V občianskom súdnom konaní je vecne príslušným súdom, t.j. súdom prvého stupňa (oprávneným a povinným prejednať a rozhodnúť určitú vec v prvom stupni) zásadne okresný súd (§ 9 ods. 1 O.s.p.); krajský súd len v taxatívne uvedených prípadoch (§ 9 ods. 2 O.s.p.).

Na úpravu tejto vecnej príslušnosti nadväzuje úprava funkčnej príslušnosti v § 10 O.s.p. Podľa nej krajské sudy rozhodujú o odvolaniach proti rozhodnutiam okresných súdov a o odvolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov ako súdov prvého stupňa rozhoduje Najvyšší súd Slovenskej republiky. Najvyšší súd Slovenskej republiky potom rozhoduje už len o dovolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov ako odvolacích súdov (§ 10a ods. 1 O.s.p.), o dovolaniach proti rozhodnutiam Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako odvolacieho súdu, kde rozhoduje iný senát tohto súdu (§ 10a ods. 2 O.s.p.), o mimoriadnych dovolaniach proti rozhodnutiam súdov (§ 10a ods. 3 O.s.p.) a o mimoriadnych dovolaniach

proti rozhodnutiam Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako odvolacieho súdu, kde rozhoduje iný senát tohto súdu (§ 10a ods. 4 O.s.p.).

V predmetnej veci dovolanie smeruje proti rozhodnutiu (uzneseniu), ktorým krajský súd (ako súd nadriadený) rozhodol o vylúčení, resp. nevyvúčení sudcov podľa § 16 ods. 1 O.s.p.

Z ustanovenia § 16 ods. 1 tretia veta O.s.p. vyplýva, že o tom, či je sudca vylúčený, rozhodne nadriadený súd v senáte.

V prejednávanej veci smeruje dovolanie povinného proti uzneseniu krajského súdu, ktorým bolo v zmysle § 16 ods. 1 O.s.p. rozhodnuté o vylúčení sudcov Okresného súdu Veľký Krtíš, JUDr. S. C., JUDr. E. P., JUDr. M. K., JUDr. M. V., JUDr. D. K. z prejednávania a rozhodovania veci pod sp. 5 Er 2078/2008 a nevyvúčení sudcov Okresného súdu Veľký Krtíš, Mgr. M. V. a Mgr. E. S. z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Okresnom súde Veľký Krtíš.

Napadnuté rozhodnutie nie je rozhodnutím súdu prvého stupňa, ktoré by bolo možné napadnúť odvolaním za podmienok stanovených zákonom, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky nie je ani funkčne príslušný na prejednanie dovolania proti tomuto rozhodnutiu krajského súdu. Treba zároveň zdôrazniť, že rozhodnutie o vylúčení, resp. nevyvúčení sudcu v zmysle § 16 ods. 1 O.s.p. je síce rozhodnutie konečné, ale je vynesené mimo rámca inštančného postupu; v takomto prípade krajský súd nekonal ani ako súd prvého stupňa, ani ako súd odvolací. Proti takému rozhodnutiu zákon nepripúšťa žiadny opravný prostriedok (teda ani dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok účastníka). Z uvedeného vyplýva, že nejestvuje žiadny funkčne príslušný súd, ktorý by mohol o takomto opravnom prostriedku rozhodnúť.

So zreteľom na to, že dovolanie povinného smeruje proti takému uzneseniu krajského súdu, kde nie je daná funkčná príslušnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, bolo pre neodstrániteľný nedostatok podmienky konania zastavené konanie o dovolaní povinného aj podľa ustanovenia § 104 ods. 1 O.s.p.

Povinný z procesného hľadiska zaviniť, že sa jeho (druhé) dovolanie muselo odmietnuť a konanie o jeho (prvom) dovolaní zastaviť, a preto mu vznikla povinnosť nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 146 ods. 2 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky nepriznal oprávnenému náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nebol podaný návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 8. apríla 2010

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Adriána Borovská